

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 700. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14val-shoot-idm140708757852496/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

- 56 *Apparition*: fremtoning. – *vill*: nutidsform, se Efterskrift s.682f. – *Diana(s)*: den jomfruelige måne- og jagtgudinde i romersk mytologi, svarende til Artemis i den græske. – *Marsk Stigs Dotre*: jf. folkevisen af dette navn (*Danmarks gamle Folkeviser* nr. 146), der handler om de to forældreløse dotres landflygtighed, sorg og dod.
- 57 *Tonerose* og *Snevitikken* (Snehvide): kvindelige eventyrfigurer fra brødrene Jacob og Wilhelm Grimms *Kinder- und Hausmärchen* (1812-15 og senere). – *Sakuntala*: heltinden i den oldindiske digter Kalidasas skuespil af sm. navn (antagelig 5. årh. e.Kr.); se også n.t. s.627 i Tillæg. – *Pigen i Museskindspelsen*: titelpersonen i »et jydsk Eventyr« i Chr. Molbech: *Udvalgte Eventyr og Fortællinger* (1843 og senere udgaver), i 1873 igen optegnet af Drachmanns korrespondent Evald Tang Kristensen (A. Aarne og S. Thompson: *The Types of the Folk-Tale [Motif Index]* (Helsinki 1928), 870). – *Tegnehøg*: lommebog, notesbog. – *Gretchen*: jf. n.t.s.48 og Efterskrift s.656.
- 58 *Sonet*: digtform, der som her består af 4+4+3+3 linjer, hvoraf de sidste seks linjer holdes sammen af to rim; tilsvarende gælder ofte de første otte linjer, dog ikke her; til gengæld gentager rimene i Gerhards sonet dem i Ulf.
- 59 *Probiren (...) Kunst*: (ty.) at forsøge er ingen kunst.

1.I.6

- 60 *Folie*: baggrund (at brillere på).
- 61 *Bene*: (ital.) godt. – *Io non sono sicuro*: (ital.) det er jeg ikke sikker på. – *Gibser*: person, der laver gibsafstøbninger; eller: stukkator. – *Krigen*: 1864. – *Il y en a*: (fr.) der findes sådanne. – *Agamemnon(s) (...)* *Iphigenia*: Glucks opera *Iphigénie en Aulide* (1774), bearbejdet af Richard Wagner 1846, opførtes på Det Kgl. Teater første gang 1861 og forblev på repertoireet århundredet ud.
- 62 *Soubrette*: kammerpige, Pernille-type i (musik)teater. – *frugalt*: beskedent, tarveligt. – *Fräulein (...)* *Dänisch*: (ty.) frøken(en) taler vel dansk? – *g'rade (...)* *herabgefallen*: (ty.) ordret: netop faldet op fra himlen. – *Heruntergefallen*: (ty.) faldet ned. – *Lass (...)* *Fräulein*: (ty.) Drop det, min dreng, Enhver fugl synger med sit næb. Ikke sandt, frøken. – *Aurora von Königsmark*: Maria Aurora von Königsmarck (1662-1728), begavet svensk adelsdame, hvis vidtloftige levned i forbindelse med den sachsiske og polske August II og forgæves tilnærmelsesforsøg til hans fjende Karl XII af Sverige har affodt et rigt anekdotisk

- og litterært materiale. – *habe die Ehre*: (ty.) omtrent: det er mig en ære at træffe Dem. – *Toujours la même*: (fr.) stede den samme.
- 63 *Sind Sie wirklich (...) Fräulein?*: (ty.) Er De virkelig ikke wiener, nådige frøken? – *Nee (...) Sächse*: (ty., let dialektalt) Næ, jeg er sachser! – *Aber natürlich (...) Schafskopf*: (ty., delvis imiterende dialekt) Ja naturligvis; han er jo nærmest et halvt fæhoved! – *Un poco infarinato*: (ital.) har snuset til en del forskelligt, forstår sig lidt på det ene og det andet; med en vis kulturel fernis. – *omne il faut*: (fr.) passende.
- 64 *Nuits og Chambertin*: fornemme mærker af bourgognevin. – *Ich bin (...) Nase*: (ty.) Jeg er stolt af min røde næse! – *Ach! hären (...)* aanderes: (ty., dialektalt) Jamen hör nu! Det er en kedelig en! Syng noget andet!
- 66 »*Harmoni*»: romantikkens opfattelse af den græske oldtidskultur og skønhedsverden som bestemt ved apollinsk harmoni mødtes i slutn. af 1800-t. af modforestillinger hos bl.a. Nietzsche og følte i hvert fald som udpræget konventionelle. – *voilà tout*: (fr.) det er hele sagen. – *Lustig (...) leben*: (ty.) Muntert, muntert vil vi leve! – *percat*: (lat.) lad ham falde (d.e. dødsdom). – *barok*: bizar.
- 67 *is' ja (...)* *Leiche*: (ty., med dialektal udtale) det er jo den afdøde majsors lig! søreme, en nydelig mand – et billedskønt lig! – *Habet*: (lat.) han får den/det. – *Jessus (...)* *wild!*: (ty.) Gud, nu bliver den mand vild! – *Nur (...)* *anständig*: (ty.) fortsæt bare, men sømmeligt!
- 68 *Etatsraad*: se n.t.s.21. – *Bredgade og Kronprinsessegade*: opfattet som hjemsted for overklassen, det højere borgerskab. Se også s.104f. – *Rangklasserne*: det hierarki af titler (fx etatsråd) til højere embedsmænd og andre, som stats- og kongentagten efter visse regler tildelte. Her altså nogenlunde = samfundsspidsernes rækker. – *Hof- og Statskalenderen*: den årligt udsendte oversigt over statens institutioner, embedsmænd, ordensindehavere m.v. – *Aber schweig (...)* *verraast*: (ty.) omtrent: Hold dog mund, dit svin [egl. pindsvin]! Hold mund! Du har jo besudlet hele nadværen for mig! – *ligger »krum paa Skjold«*: hentydning til linjen: »Ung Halfdan ligger krum paa Skjold« i str. 1 af »Frode paa Vifils Ø« i Oehlenschlägers *Helge* (1814). – *mir ganz Wurst*: (ty.) mig ligefedt.
- 69 *Node-Étagère*: møbel med hylder til noder. – *Czardas*: vild ungarsk folkedans. – *Rakoczy-Marsch*: ungarsk nationalmarch, bl.a. kendt i bearbejdelser af Franz Liszt og Hector Berlioz.
- 70 *Poco piu tarato*: (ital. og mus.) lidt langsommere. – *habe nie (...)* *verführt*: (ty.) har aldrig forført en jomfru. – *N'en parlons plus*: (fr.) Lad os

ikke tale mere derom. – *Bonvivant*: (af fr.) levemand. – *forlorne Søn*: fortabte søn, jf. lignelsen i Lukas 15, v.11-32.

- 71 *Konferensraad*: titel på rangsperson i 2. rangklasse nr. 12. – *Ach, Vater (...)* *mori*: (ty.) O fader! du er dog en tro kammerat! Kom, gamle, kære fyr! Vi vil på druk! Hvadbeha'r? Hvad? Ryster på dit grå hoved og siger halvhojt: (lat.:) husk, at du skal dø! Den tyske del af Ulf's lange replik er ikke identificeret som citat. – *den, som dør (...)* *Evirgt-Kvindelige*: ligesom Faust, se n.t.s.49. – *Reclam-udgave*: billigbog i lommeformat fra forlaget Reclam i Leipzig. – *Hs. Højarværdighed*: jf. n.t.s.52. – *Sjællands Bisp*: den luthersk-evangeliske kirkes førstemand, fra 1854 til sin død 1884 den konservative H.L. Martensen, derpå 1884-95 biskop B.J. Fog. – *Af Jord (...)* *kommen*: ordene fra Jobs Bog, der bruges i kirkens begravelsesritual. – *Lær mig, o Skov*: Oehlenschlägers populære døds- og trostedigt fra 1813, *Den danske salmebog* (1953) nr. 632. – *Fasankirkegaarden*: uklart, om der sigtes til Solbjerg kirkegård nærmest jernbanen eller Frederiksberg kirkegård med Oehlenschlägers og andre notabiliteters grave.
- 75 *Saaledes endte den første puniske Krig*: oversættelse af kendt sætning fra flere elementære latinlæsebøger. – *Dumas père's Musketerer*: i *Les Trois Mousquetaires* (1844), den populære historiske roman af den ældre Alexandre Dumas (1803-70). – *Je suis pris par une femme, / cheveux blonds et teint de lait*: (fr.) Jeg er betaget af en kvinde/ med blond hår og mælkehud. Citatet ikke identificeret af udg. – *Prærogativ*: særlig rettighed.

1.I.7

- 76 *gamle Kongevej*: en bredere præsentation af kvarteret og dets udvikling besluttede Drachmann at udelade fra begyndelsen af dette kapitel; under titlen »Intermezzo« tryktes det i et tidsskrift ved nytår 1890; se Tillæg.
- 77 *Associé*: (af fr.) partner, kompagnon.
- 78 *Real- eller Latinskole*: realskole: skole med en kortere og mindre lærd fagkreds, sigtende mod præliminæreksamen. Latinskole: gymnasium, dengang med oldsprogene i sin fagkreds, sigtende mod studentereksamen. – *national*: den tendens i dansk politisk liv i perioden efter 1864 og især 1870, der lagde vægt på det dansk-nationale og så med mistænksomhed på åbenhed over for de europæiske udlande.
- 80 *Fribolig paa Akademiet*: som hæderbevisning til fortjenstfulde ældre kunstnere og lærere ved Kunstakademiet på Charlottenborg. – *højre*: